

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА
ВО СОРАБОТКА СО НАЦИОНАЛНИОТ КООРДИНАТОР ЗА ДЕКАДАТА И СТРАТЕГИЈА ЗА РОМИТЕ

СТРАТЕГИЈА ЗА РОМИТЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
2014 – 2020

НАЦИОНАЛЕН АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ПОЛОЖБАТА НА РОМСКАТА ЖЕНА ВО ОПШТЕСТВОТО
2016- 2020

април, 2016

Стратешка цел/импакт: Жените и девојчињата од ромската заедницаги уживаат човековите права ослободени од родова не-еднаквост и дискриминација

Исходи:

- Зголемен пристап на Ромките до средства и можности за нивен развој и учество во економскиот, социјалниот и културниот живот,
- Намалено ниво на семејно насилство врзениците,
- Намалена преваленца на бракови/заедници помеѓу и со малолетници и нивното влијание врз образованието, здравјето и родовата улога.

Исход/Излезни резултати/ Активности	Индикатори	Надлежни институции	Временски рок на имплементација (од – до)	Период кога се врши проценка	Буџет		Таргети			Средства за верификација
					Проценка на трошоците	Извори на финансирање	Појдовна основа	2016	2020	
			2016-2020	M – месечно Q- квартално S - полугодишно A – годишно P - постојано	до 2020, пресметани во однос на таргетираните резултати/ резултатите кои се таргетираат					
Импакт: Жените и девојчињата во ромската заедница ги уживаат човековите права	Број на проекти и иницијативи на национално ниво	Министерство за труд и социјална политика во партнерство со останатите		A	9.989.900,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски	0	Најмалку 1 проект или иницијатива	Најмалку 2 проект или иницијатива	МТСП извештаи

ослободени од родова не-еднаквост и дискриминација	кои ја таргетираат Ромската жена ¹	релевантни министерства, единиците на локалната самоуправа и НВО-а	2016-2020			средства		на национално ниво кои ја таргетираат специфично Ромската жена	на национално ниво кои ја таргетираат специфично Ромската жена	
Исход 1: Зголемен пристап на Ромките до средства и можности за нивен развој и учество во економскиот, социјалниот и културниот живот	Број на Ромки со зголемени капацитети за следење на јавните политики, лобирање, подигање на гласот за подобрување на положбата на Ромката во семејството и општеството	Министерство за труд и социјална политика во партнерство со ромски НВО-и и Единиците на локална самоуправа	2016-2020	A		Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	25 Ромки ²	Над 25 Ромки	Над 50 Ромки	Извештаи на институции, НВО и меѓународни организации
						7.213.000,00 денари				

¹ Поради недостаток на дисагрегиран податоци по етничка припадност и пол, особено во службениот статистички систем и на доводно, наместо импакт индикатор во НАП за Ромската жена ќе се користи индикатор на работењето (performance indicator).

Истиот ќе ни помогне да ги откријем можности за подобрување на информацијата и предвидените активности на вистина, реализирани или не и во која мерка.

² Обучени Ромки според базата во излезните резултати под овој исход

Излезен резултат 1.1: Државната администрација има капацитети за вклучување на родовата компонента во процесот на планирање, буџетирање, мониторинг и евалуација на јавните политики, со фокус на потребите на жените Ромки	Број на обучени претставници на државната администрација, поделени по пол и етничка припадност	Министерство за труд и социјална политика	2016-2020	А	140.000,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	11 обучени претставници на државната администрација, од нив 20% се жени ³	15 обучени претставници на државната администрација, од нив 25% се жени	25 обучени претставници на државната администрација, од нив 30% се жени	Извештаи на институции, НВО и меѓународни организации
1.1.1 Организирање на работилници за зајакнување на капацитетите на претставниците на државната администрација, во делот на вклучување на родовата компонента и родовото буџетирање во развојот на националните стратешки и други документи од областа на инклузија на Ромките	Број на одржани работилници	Министерство за труд и социјална политика во партнерство со МЗ, МОН, МТВ, МК.	2016-2017	А	40.000,00 денари Средства за 5 лица да се обучат	Буџет на МТСП, МЗ, МОН, МТВ, МК, Донации/донаторски средства	1 работилница	2 работилници	2 работилници	UNWOMEN / НВО извештаи
1.1.2 Организирање на работилници за зајакнување на	Број на одржани работилници	Министерство за труд и социјална политика во партнерство со МЗ, МОН, МТВ,	2016	А	100.000,00 денари	Буџет на МТСП, МЗ, МОН, МТВ,	3 работилници	3	5	УНДП, ГИЗ извештаи

³1 обучена претставничка на МТСП (Сектор за еднакви можности, преку UNWOMEN 2015) и 10 обучени претставници на државната администрација (УНДП - Март 2015, ГИЗ - Април 2015)

капацитетите на претставниците на државната администрација , во делот на мониторинг и евалуација на стратешките документи од областа на инклузија на Ромите		МК.				МК, Донации/донаторски средства				
Излезен резултат 1.2:Единиците на локалната самоуправа имаат капацитети за вклучување на родовата компонента во процесот на планирање, буџетирање, мониторинг и евалуација на локалниот развој, локалните стратегии и акциони планови, со фокус на потребите на жените Ромки	-Број на обучени претставници на локалната администрација, поделени по пол и етничка припадност	Единиците на локална самоуправа во партнерство со ЗЕЛС	2016-2020	А	312.500,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	25 лица од кои 2 се жени	45 лица од кои 8 се жени	100 лица од кои 30 да се жени	Извештаи на институции, НВО и меѓународни организации
1.2.1 Организирање на работилници за зајакнување на капацитетите на претставниците на локалната администрација , во делот на вклучување на родовата компонента и родовото буџетирање во развојот на локалните стратешки и други	-Број на обучени претставниците на локалната администрација, поделени по полово и етничка припадност	Единиците на локална самоуправа во партнерство со ЗЕЛС	2016-2017	А	40.000,00 денари Естимација на трошоци за 5 лица за обука	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	1 обучени претставници на локалната администрација, од нив 1 се жени (Советничка од Општина Штип) (2014	Зобучени претставници на локалната администрација, од нив 2 се жени	Зобучени претставници на локалната администрација, од нив 3 се жени	UNWOMEN / НВО извештаи

документи од областа на инклузија на Ромите							UNWOMEN)			
1.2.2. Организирање на работилници за зајакнување на капацитетите на претставниците на локалната администрација , во делот на мониторинг и евалуација на стратешките документи од областа на инклузија на Ромите	-Број на учесници, поделени по полово и етничка припадност	Единиците на локална самоуправа во партнерство со ЗЕЛС	2016-2020	А	62.500,00 денари за обука за 15 лица	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	15обученипретставнициналокалната администрација, од нив 2 претставниците наРомскатаетничказаедница (2 мажи, 0 жени) (2014 УНДП)	Најмалку15обученипретставнициналокалната администрација, од нив најмалку 2 претставницинаРомскатаетничказаедница, со посебен фокус на жените	Најмалку30обученипретставнициналокалната администрација, од нив 5 претставницинаРомскатаетничказаедница со посебен фокус на жените	УНДП и извештаи на други меѓународни и невладини организации
1.2.3 Организирање на работилници за зајакнување на капацитетите на претставниците на Ромските невладини организации со фокус на членките Ромки , во делот на вклучување на родовата компонента и родовото буџетирање во	Број на учесници, поделени по пол	МТСП во партнерство со Ромски НВОи	2016-2017	А	40.000,00денари Естимацијана	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	0обученипретставницинаРомските невладини организации, со фокуснаРомките 2015	3обученипретставницинаРомските невладини организации, со фокуснаРомките	5БројнаобученипретставницинаРомските невладини организации, со фокуснаРомките	UNWOMEN / НВО и извештаи

развојот на националните и локалните стратешки и други јавни политики					трошоци за обука на 5 лица					
1.2.4. Организирање на работилници за зајакнување на капацитетите на претставниците на Ромските невладини организации со фокус на членките Ромки во делот на мониторинг и евалуација на стратешките документи од областа на инклузија на Ромите	Број на учесници, поделени по пол	МТСП во партнерство со Ромски НВОи	2016-2020	А	170.000,00 денари за обука за 40 лица	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	10 обучени претставници на Ромската етничка заедница (од нив 7 мажи и 2 жени) (2014 УНДП ⁴)	20 обучени претставници на Ромската етничка заедница од нив најмалку 30% да се Ромки	50 обучени претставници на Ромската етничка заедница од нив најмалку 75% да се Ромки	Извештаи на УНДП, други меѓународни организации, НВО
Излезен резултат 1.3: Ромките, претставници на државна, локална администрација, и НВО-ата и граѓаните имаат зголемен капацитет за лобирање, подигање на свеста и гласот за положбата на Ромката во семејството и општеството	Број на Ромки, претставници на институции и НВО-а и граѓани со зголемени капацитети за лобирање, подигање на свеста и гласот за положбата на Ромката во	Министерство за труд и социјална политика во партнерство со ромски НВОи	2016-2020	А	6.760.500,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	20 лица	Најмалку 20 лица	Најмалку 20 лица	Извештаина НВО-а, меѓународни организации, институции

⁴Обука за менацирање базирана на резултативо 4 пилото општини, 2014 година

1.3.3 Мапирање на Ромски невладини организации во РМ кои работат на женското прашање	Број на идентификувани активни НВОи	МТСП во партнерство со Ромски НВОи	2016	A	120.000,00 денари	Донации/донаторски средства	0	5 активни НВОи	10 активни НВОи	на Сектор за еднакви можности
1.3.4. Вмрежување и обезбедување институционална поддршка на Ромски невладини организации во РМ кои работат на женското прашање	Формирана мрежа на НВО-а	МТСП во партнерство со Ромски НВОи	2016-2020	A	300.000,00 денари	Донации/донаторски средства	0	0	1 формирана Мрежа на ромски НВОи кои работат на женското прашање	Извештаи на Сектор за еднакви можности
1.3.5. Мониторинг на имплементацијата на НАП за здравство, домување, вработување и образование од аспект на родова еднаквост	Број на мониторинг извештаи	МТСП во партнерство со Ромски НВОи	2016-2020	A	200.000,00 денари	Донации/донаторски средства	0	0	4 извештаи од Мониторинг	Извештаи на Сектор за еднакви можности
1.3.6 Организирање на работилници/јавни настани/тренинзи за политичко јакнење на Ромската жена и нејзино вклучување во политичките партии	-Број на одржани работилници/јавни настани/тренинзи, -Број на обучени Ромки, -Број на вклучени Ромки во политички партии	МТСП во партнерство со Ромски НВОи	2016-2017	A	5.842.500,00 мкд (95.000 ЕУР)	Донации/донаторски средства	0	-8 јавни настани по 20 учеснички -2 тренинга по 30 учеснички за мониторинг на избори -5 тренинга	-10 јавни настани по 20 учеснички -2 тренинга по 30 учеснички за мониторинг на избори -7 тренинга	НВО ивештаи

								по 30 учеснички за вклучување во политички партии	по 30 учеснички за вклучување во политички партии 1 завршна конференција со 50 учесника	
Исход 2: Намалено ниво на семејно насилство врз жените	%од жените ромки ги оправдуваат мажите кои применуваат семејно насилство	Министерство за внатрешни работи, МТСП во партнерство со Ромски НВОи	2016-2020	A	1.050.000,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	25%од жените ромки ги оправдуваат мажите кои применуваат семејно насилство. (2011) ⁵	25%од жените ромки ги оправдуваат мажите кои применуваат семејно насилство	<20%од жените ромки ги оправдуваат мажите кои применуваат семејно насилство	УНИЦЕФ Микс
Излезен резултат 2.1: Припадниците на полицијата и судството го разбираат импактот на родовото насилство врз сиромаштијата и социјалната исклученост на Ромската жена	Број на обучени судии, јавни обвинители и припадници на полицијата на тема семејно насилство кај Ромската жена	Академијата на судии и обвинители во партнерство со МВР	2016-2020	A	200.000 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	160 претставници на МВР, судии и јавни обвинители 2012 ⁶	180 претставници на МВР, судии и јавни обвинители	200 претставници на МВР, судии и јавни обвинители	Извештаи на институции

⁵УНИЦЕФ, МИКС: http://www.childinfo.org/files/MICS4_Macedonia_FinalReport_Mak.pdf

⁶Зедничка програма на ООН за Борба против семејното насилство, УНДП во партнерство со Академијата за судии и обвинители и МВР

2.1.1 Организирање на средби/настани/работилници за подигнување информираноста кај припадниците на полицијата, судството и ЦСР во однос на импактот на родовото насилство врз сиромаштијата и социјалната исклученост на Ромската жена	-Број на организирани средби/настани/работилници -Број на учесници, поделени по пол и етничка припадност	Академија на судии и обвинители во партнерство со МВР	2016-2020	A	200.000 денари	Донаторски средства УНДП	8 средби 2012	10 средби	12 средби	Извештаина НВО-а, меѓународни организации, институции
Излезен резултат 2.2: Ромките кои се жртви на семејно насилство ги користат правните можности и процедури за пријава на истото	% на Ромки кои го пријавиле семејното насилство во ЦСР	МВР, МТСП во партнерство со ромски НВО-а	2016-2020	A	850.000,00 денари	Буџет на МТСП, МВР, Донации/донаторски средства	23 Ромки од 387 жртви (6 %) (2012⁷)	10%	15%	Извештаи на МТСП, на меѓународни организации и невладиниот сектор

⁷Завод за социјални дејности: <http://rodovreactor.mk/media/publications/rodovaprizma.pdf>

2.3.1 Организирање на средби/настани/работилници/форум театри за подигнување на информираноста кај ромската заедница за користење на правните можности и процедури за пријава на семејното насилство	Број на организирани средби/настани/работилници	МВР, МТСП во партнерствосоромски НВО-и и Мрежата за превенција од семејно насилство	2016-2020	А	200.000,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	0 средби	2 средби	12 средби	Извештаи на МВР и МТСП
2.3.2. Организирање на средби/настани/работилници за јакнење на капацитатите на Ромските невладини организации кои работат на женските прашања на тема семејно насилство и родово базирано насилство	Број на обучени НВО-а	МТСП во партнерствосоромски НВО-и и Мрежата за превенција од семејно насилство	2016-2020	А	150.000,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	0	0	Најмалку 10 обучени НВО-а	Извештаи на Сектор за социјална заштита (МТСП)
2.3.4 Организирање на кампања за подигнување на јавната свест за семејното насилство и родово базираното насилство	Спроведена кампања	МТСП во партнерствосоромски НВО-и и Мрежата за превенција од семејно насилство	2016-2020	А	500.000,00 денари	Донации/донаторски средства	0	0	1 реализирана кампања	Материјали од кампањата

Исход 3: Намалена преваленца на бракови/заедници помеѓу и со малолетници нивниот импакт врз образованието, здравјето и родовата улога	% на малолетнички бракови намален	Министерство за труд и социјална политика	2016-2020	A	1.726.900,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	24% 2011 ⁸	24%	<20%	Државен завод за статистика
Излезен резултат 3.1: Зголемена информираност за влијанието на бракови/заедници помеѓу и со малолетници врз остварувањето на човековите права	Број на опфатени Роми кои се информирани за прашањето, дисегрегирани по пол	МТСП во партнерство со ромски НВО-а	2016-2020	A	670.000,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	20 Роми родители (10 мајки и 10 татковци) кај кои е зголемена свеста за влијанието малолетничките бракови врз целосното остварување на човековите права	20 Роми родители (10 мајки и 10 татковци)	100 Роми родители (50 мајки и 50 татковци)	Извештаи на институции, на меѓународни организации и невладиниот сектор
3.1.1 Организирање на средби/настани/работилници за подигнување на јавната информираност за бракови/заедници помеѓу и со малолетници како форма на насилство врз	- Број на организирани средби/настани/работилници	МТСП во партнерство со ромски НВО-и	2016-2020	A	50.000,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	1 организиран средби/настани/работилници/итн УНФПА, 2015	1 организиран средби/настани/работилници/итн	5 организиран средби/настани/работилници/итн	Извештаи на меѓународни и/или невладини

⁸ <http://www.stat.gov.mk/Publikacii/Gender2015.pdf> страна 20, бракови на лица од 15-19 години

жената и нивното влијание врз остварувањето на човековите права										организа ции
3.1.2 Спроведување на едукативна кампања во ромските средини со таргетирање на родителите и децата	-Спроведена кампања	МТСПвопартнерствосоромски НВО-и	2016-2020	A	500.000,00 денари	Донации/донаторски средства	0	0	1 спроведена кампања	Материја ли од кампања та
3.1.3 Организирање на информативна кампања за подигнување на јавната свест за малолетничките бракови и опасноста од појава на трговија со луѓе	Спроведена кампања	МТСП во соработка со невладиниот сектор	2016-2018	A	120.000,00 денари	Донации/донаторски средства (ИОМ)	Нема спроведена кампања	Нема спроведена кампања	Спроведена кампања	материја ли од кампања та
Излезен резултат 3.2: Студија за имплементацијата на правната регулатива со која се регулираат бракови/заедници помеѓу и со малолетници иницирање на законски амандмани	Број на иницирани законски измени/амандмани	МТСП во во партнерство со ромски НВО-а	2016-2020	A	636.900,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	0	0	1	Извештаи на институции, на меѓународни организации и невладиниот сектор
3.2.1 Спроведување на истражување за причините и последиците од	-Спроведена студија	МТСПвопартнерствосоромски НВО-и	2016	A	300.000,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/до	Иницирано спроведување на студија	1 студија спроведена	1 студија спроведена	Извештаи на невлади

бракови/заедници помеѓу и со малолетничиво ромската заедница, со фокус на примената на законската регулатива и постапувањето на институциите						наторски средства				ни организаци
3.2.2 Организирање на јавна дебато засега страни	Број на јавни дебати	МТСП во партнерство со ромски НВО-а	2017-2018	A	36.900, 00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	0	5	5	Извештаи на невладини организаци
3.2.3 Лобирање и поведување на законодавна иницијатива за усогласување на правната регулатива која се однесува на прашањето на малолетничките бракови	усвоени измени и дополнувања	Собрание на РМ, во партнерство со МТСП и ромски НВОи	2016-2018	A	300.000,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	0	Подготвени предлози за измени и дополнувања	Усвоени законски измени и дополнувања	Закони
Излезен резултат 3.3: Воведен систем за евиденција и постапување во случаите на евидентирани бракови/заедници помеѓу и со малолетници	воспоставен систем	Единици на локална самоуправа во партнерство со ромски НВО-а, МВР, ОЈО, ЦСР, патронажна служба, средни училишта, Државен просветен инспекторат, итн.	2016-2020	A	420.000,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	Нема воспоставен систем	Нема воспоставен систем	воспоставен систем	Извештаи на меѓународни организаци и невладиниот сектор
3.3.1. Иницирање на	- Број на	Единици на локална	2016-2018	A	300.000,00 денари	Буџет на МТСП,Донац		2 средби	5 средби	Извештаи од

координирана акција помеѓу локалните институции и ромски НВОи за развој на модел за соработка	организирани координативни средби	самоуправа во партнерство со ромски НВО-а, МВР, ОЈО, ЦСР, патронажна служба, средни училишта, Државен просветен инспекторат, итн.				и/донаторски средства	0 средби			средбите
3.3.2. Подготовка на применлив модел за координирана акција на локалните институции (дата-база за бракови/заедници помеѓу и со малолетници и протокол за постапување)	Развиена дата база	Единици на локална самоуправа во партнерство со ромски НВО-а, МВР, ОЈО, ЦСР, патронажна служба, средни училишта, Државен просветен инспекторат, итн.	2019-2020	А	120.000,00 денари	Буџет на МТСП, Донации/донаторски средства	нема да развиена дата база	Нема развиена дата база	Развиена дата база	Извештаи на институции и НВОи